

**РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
ЧЕРЕМШАНСКИЙ
МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН
СОВЕТ ШЕШМИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ**

ул.Комарова, д.14, с.Шешминская Крепость,
423104

тел./факс(84396) 2-36-54 email: Shesh.Cmn2@tatar.ru

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧИРМЕШӘН МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
ШЕШМИНКА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ**

Комаров урамы, 14 йорты, Шешминка Крепосте
авылы, 423104

05.02.2019ел.

№ 125

**Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районы
Шешминка авыл жирлеге Советы
КАРАРЫ**

**Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районының
«Шешминка авыл жирлеге»
Муниципаль берәмлекне шәһәр төзелеше
проектлаштыруның жирле нормативларын
раслауы турында**

29.4 статья нигезендә. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының «Шешминка авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының "Шешминка авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставы белән Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Шешминка авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының «Шешминка авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә шәһәр төзелеше проектлаштыруның жирле нормативларын кушымта нигезендә расларга.
2. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының «Шешминка авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә шәһәр төзелеше проектлаштыруның расланган жирле нормативларын территорияль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында әлеге карар кабул ителгәннән соң 5 (биш) көннән дә артмаска тиеш.

3. Татарстан Республикасы төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгына территориаль планлаштыру Федераль дәүләт мәгълүмат системасында расланган жирле нормативларны әлеге карар кабул ителгән көннән 30 (утыз) көннән дә артмаска тиеш.

4. 4 Әлеге карар Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Порталында Интернет-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге адрес буенча басылып чыгарга тиеш : [http:// cheremshan.tatarstan.ru](http://cheremshan.tatarstan.ru).

5. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көннәннән үз көченә керә.

Совет рәисе,
Шешминка авыл жирлеге бшлығы

Шайхутдинов М.Ж.

Карарны Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районы
Шешминка авыл җирлеге
Советы 2019 елның 5 февралендә,
№125 белән кабул итте

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧИРМЕШӘН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ШЕШМИНКА АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ
ШӘһӘР ТӨЗЕЛЭШЕН ПРОЕКТЛАШТЫРУ БУЕНЧА
ҖИРЛЕ НОРМАТИВЛАРЫ**

2018 ел

СОДЕРЖАНИЕ

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР	4
2. ИСӘПЛӘУ КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ҺӘМ ӨЛКӘСЕ	6
3. ШЕШМИНКА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ҚЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ.....	7
4. ТӨП ӨЛЕШ.....	9
4.1. Объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре, авыл жирлеге халкын электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык суларны ағызу; мондыйларның территорияль яктан мөмкин булган максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкы өчен объектлар ...	9
4.2. Автомобильләр белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре торак пунктлар һәм объектларга караган транспорт объектлары циклендәге юллар авыл жирлеге, авыл жирлеге; - исәп-хисап күрсәткечләре мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуы. авыл жирлеге башлыгы	11
4.3. Объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре гражданнарның хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеш объектлары исемлеге, авыл жирлеге халкын социаль яклауга мохтаж; исәп-хисап күрсәткечләре мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуы. авыл жирлеге башлыгы	11
4.4. Объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкының ялын, ялын оештыру; исәп-хисап күрсәткечләре мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуы.	12
4.5. Объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлегенә физик культура һәм массакуләм спорт бүлегә; исәп-хисап мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән дәрәжәсә күрсәткечләре авыл жирлеге халкы өчен.....	13
4.6. Объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкын мәгълүматлаштыру һәм элемент белән тәэмин итү; исәп-хисап күрсәткечләре максималь авыл халкы өчен мондый объектларның территорияль яктан үтемле булуының рөхсәт ителгән дәрәжәсә	13
4.7. Жыем объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкының көнкүреш калдыкларын чыгару һәм чыгару тәртибе; исәп-хисап күрсәткечләре мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуы. авыл жирлеге	14
4.8. Объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкын төзекләндерү һәм яшелләндерү; исәп-хисап күрсәткечләре	

мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуы. авыл жирлеге	14
4.9. Объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкына ритуаль хезмәтләр күрсәтү; исәп-хисап күрсәткечләре мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуы. авыл жирлеге	15
4.10. Объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре социаль тәэмин итү һәм халыкны социаль яклау бүлгә / исәп-хисап мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә рөхсәт ителгән дәрәжәсә күрсәткечләре авыл жирлеге халкы өчен	15
5. АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ЖИРЛЕ ӘҖӘМИЯТТӨГЕ ОБЪЕКТЛАРГА БУЛГАН ИХТЫЯЖЫН БИЛГЕЛӘУ, ӘЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӘР.....	16
5.1. Авыл жирлеге халкының норматив ихтыяжларын билгеләү буенча тәкъдимнәр;электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык суларны агызу объектларына, күрсәтелгән объектларны урнаштыру буенча объектлар	16
5.2. Авыл жирлеге халкының норматив ихтыяжларын билгеләү буенча тәкъдимнәр; торак пунктлар чикләрендә урнашкан транспорт объектлары күрсәтелгән объектлар.....	19
5.3. Торак төзелеш объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр	20
5.4. Авыл жирлеге халкының норматив ихтыяжларын билгеләү буенча тәкъдимнәр;мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектлары, күрсәтелгән объектларны урнаштыру.....	21
5.5. Мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр.....	21
5.6. Авыл жирлеге халкының норматив ихтыяжларын билгеләү буенча тәкъдимнәр;көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары, күрсәтелгән объектларны урнаштыру.....	22
5.7. Авыл жирлеге халкының норматив ихтыяжларын билгеләү буенча тәкъдимнәр; төзекләндерү һәм яшелләндерү, күрсәтелгән объектларны урнаштыру	23
5.8. Зиратларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр	24
6. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӨРЕН НИГЕЗЛӘУ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР	26

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

- 1.1. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Шешминка авыл жирлегенең шәһәр төзелеше проектлаштыруның жирле нормативлары (алга таба-нормативлар) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының норматив-хокукый актлары нигезендә эшләнде.
- 1.2. Әлеге нормативлар белән жайга салынмаган мәсьәләләр «техник жайга салу турында» 27.12.2002 ел, № 184-ФЗ Федераль закон таләпләре нигезендә, Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган законнар һәм норматив-техник документлар белән жайга салына.
- 1.3. Әлеге нормативлар, оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Шешминка авыл жирлеге территориясендә үз эшчәнлеген алып баручы барлык шәһәр төзелеше эшчәнлеге субъектлары өчен мәжбүри.
- 1.4. Шәһәр төзелеше проектларының жирле нормативларын раслау, аларга үзгәрешләр кертү федераль законнар, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Шешминка авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.
- 1.5. Әлеге нормативлар авыл жирлеге халкының жирле әһәмияттәге объектлар белән тәмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләрен; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәп-хисап күрсәткечләренәң жыелма күрсәткечләрен билгели
- 1.6. . Авыл жирлеге халкының тәмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнә торган жирле әһәмияттәге объектларга түбәндәге өлкәләргә карый торган объектлар керә::
- Халыкны электр, жылылык, газ һәм су белән тәмин итү, ташландык суларны агызу; торак пунктлар чикләрендә жирле әһәмияттәге автомобиль юллары, жирле әһәмияттәге объектлар транспорт чаралары; гражданның хокукларын тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше объектлары исемлегенә,
- социаль яклауга мохтажы булган ;
- мәдәният, массакуләм ял;
- мәгълүматлаштыру һәм элементә;
- физик культура һәм массакуләм спорт;

көнкүрөш калдыкларын жыюу һәм чыгару;

төзөклөндөрү һәм яшеллөндөрү;

ритуаль хезмөтлөр күрсөтү;

социаль тээмин итү һәм социаль яклау.

1.7. Нормативлар үз өченө түбөндөгө өлөшлөрнө ала:

төп өлөш (авыл жирлеге халкының жирле эһәмияттөгө объектлар белән тээмин ителешенөң минималь рөхсөт ителгән дәрәжәсенөң исәп-хисап күрсөткөчлөрө; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтөмлө булуы дәрәжәсенөң исәп-хисап күрсөткөчлөрө);

нормативларның төп өлөшөндө булган исәп-хисап күрсөткөчлөрөн нигезлөү буенча материаллар;

нормативларның төп өлөшөндө булган исәп-хисап күрсөткөчлөрөн куллану кагыйдөлөрө һәм өлкөсө;

авыл жирлеге халкының жирле эһәмияттөгө объектларга булган ихтияжын билгелөү, элөгө объектларны урнаштыру буенча тәкьдимнөр;

авыл жирлегенөң кыскача характеристикасы.

2. ИСӘПЛӨҮ КҮРСӨТКӨЧЛӨРӨН КУЛЛАНУ ӨЛКӨСӨ ҺӘМ КАГЫЙДӨЛӨРӨ

2.1. Шешминка авыл жирлегенөң территориаль планлаштыру документларын, Шешминка авыл жирлеге территориялөрөнө карата эшлөнөлө торган территориянө планлаштыру документларын эзерлөү, килешенү, раслау һәм тормышка ашыру вакытында элөгө нормативлар белән билгелөнө торган исәп-хисап күрсөткөчлөрө кулланыла.

2.2. Шәһөр төзелешен проектлаштыру нормативлары дөлөт хакимияте һәм жирле үзидарө органнары, шәһөр төзелешө эшчөнлегө турындагы законнарның үтөлешен тикшереп тору һәм күзөтү органнары тарафыннан карарлар кабул итү өчен кулланыла.

2.3. Жирлекнөң жирле эһәмияттөгө объектлары исемлегө, авыл жирлеге халкының тээмин ителешенөң минималь рөхсөт ителгән минималь дәрәжәсенөң исәп-хисап күрсөткөчлөрө һәм элөгө нормативларның төп өлөшөндө китерелгән авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максимал дәрәжэдө үтөмлө булу дәрәжәсенөң исәп-хисап күрсөткөчлөрө үтөлү өчен мәжбүри булып тора.

2.4. Гамөлдөгө норматив документларны, шул исәптән элөгө нормативларда сылтама бирелө торган документларны юкка чыгарганда һәм (яки) үзгөрткөндө гамөлдән чыгарылган нормаларга таянып эш итөргө кирөк.

3. ШЕШМИНКА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

3.1. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Шешминка авыл жирлеге территориясенең кыскача характеристикасы, шулай ук халыкның саны, тыгызлыгы һәм социаль-демографик составы турында мәгълүматлар, жирлекнең башка характерлы үзенчәлекләре 1 нче таблицада китерелгән.

Таблица 1

№ п/п	Күрсәткеч исеме	Характеристика
1	Авыл жирлеге территориясе авыл жирлеге структурасында Татарстан Республикасы муниципаль районнары һәм шәһәр округлары	Чирмешән муниципаль районының Шешминка авыл жирлеге Татарстан Республикасының көньяк өлешендә һәм Чирмешән муниципаль районының төньяк-көнчыгыш өлешендә урнашкан. Чикләү: көнбатышта Бәркәтә жирләре белән,, Түбән Карамалка һәм Чирмешән авыл жирлеге , төньякта Әлмәт муниципаль районы белән, көнчыгышта Лениногорск муниципаль районы, көньякта Мордва Афонькәсе авыл жирлеге белән чиктәш.
2	Авыл жирлеге мәйданы территориянең гомуми чикләрдә , га.	15736
3	Авыл жирлегенең составы исемлегенә керүче торак пунктлар исемлеге	Шешминка Крепосте, Андреевка авылы, Павловка һәм Нагай поселогы
4	Даими халык саны. 01.01.2018 ел. Барлыгы.кеше.	481
5	2018 елның 1 гыйнварына халык тыгызлыгы, кеше/кв. км	3,1

6	Халыкның яшь структурасы. 01.01.2018 елга.	
	эшкә яраклыдан яшьрәк халык, кеше	67
	эшкә яраклы халык (ир-ат 16 – 59 яшь, хатын-кыз 16 – 54 яшь), кеше.	287
	эшкә яраклыдан өлкәнрәк халык , кеше	127
7	Даими халык сана фараз. 2035 г.	
	Барлыгы,кеше.	381 (ГП нигезендә)
8	Авыл жирлегенең торак фонды 01.01.2018 г.	
	барлыгы, мең кв. метр торак мәйданы	11,8
9	Халыкның торак белән тәмин ителеш дәрәжәсе, кв. м/кеше	24,5
10	Авыл жирлеге территориясендә табигый-климат шартлары	
	Район климаты (климат картасы буенча төзелеш өчен районлаштыру)	II B
	сейсмик куркыныч дәрәжәсе (баллар)	СНиП 11-7-81 / «Сейсмик районнарда төзелеш " 5 нче номерлы үзгәреш нигезендә, хәзерге вакытта урта грунт шартлары өчен Шешминка авыл жирлеге территориясе 6 баллы (B картасы) һәм 7 баллы (C картасы) югары җаваплылык объектларын төзегәндә сейсмик зоналарга керә.
	табигатькә гомуми бәя-климат шартлары	уңайлы

4. ТӨП ӨЛЕШ

4.1. Шешминка авыл жирлеге халкын электр, жылылык, газ һәм су белән тээмин итү, ташландык суларны агызу объектлары белән тээмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре;

4.1.1. Торак пунктларны төзү буенча инженерлык жиһазлары системасын территориаль планлаштыру документлары һәм су белән тээмин итү, канализация, электр, жылылык һәм газ белән тээмин итү схемалары нигезендә проектларга кирәк, ул билгеләнгән тәртиптә эшләнгән һәм расланган булырга тиеш.

Әлеге тармак схемаларында технологиянең, егәрлекнең, инженерлык челтәрләренең күләмнәренең принципияль мәсьәләләре хәл ителергә тиеш, схеманы гамәлгә ашыру чираты буенча киңәшләр бирелергә.

4.1.2. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләре 2 нче таблицада китерелгән.

Таблица 2

№ п/п	Объектның исеме	Аз рөхсәт ителгән дәрәжә житешлек	Халыкка максималь уңайлылык өчен территориаль дәрәжә
1	Система объектларын электр белән тээмин итү: электр трансформаторлар подстанцияләре, бүлү пунктлары, электр челтәрләренен төрле көчәнеше	100 процент житешлек торак йортларның электр энергиясе белән тээмин итү өчен ижтимагый биналар; ; 100 процент торак урамнарны яктырту	Билгеләнми
	Жылылык белән тээмин итү система объектлары, шул исәптән:	100 процент	

2	<p>үзәкләштерелгән: котельныйлар, жылылык электростанцияләре, жылылык челтәрләре;</p> <p>үзәкләштерелгән: Автономлаштырылган учреждениеләр һәм шәхси котельныйлар, фатирдагы жылылык генераторлары , жылылык челтәрләре</p>	<p>торақ йортларның һәм иҗтимагый биналарның жылылык белән тәмин ителеш энергиясе</p>	<p>билгеләнми</p>
---	---	---	-------------------

3	<p>Система объектарын үзэклэштерелгэн газ белэн тээмин итү:</p> <p>газ бүлү челтэрлэре</p> <p>газ тутыру станциялэре һәм газны жайга салу пунктлары; газ бүлү челтэрлэре</p>	<p>торак биналарны газ белэн тээмин ителеше 100 процент</p>	<p>билгеләнми</p>
4	<p>Система объектарын үзэклэштерелгэн су белэн тээмин итү:</p> <p>су белэн тээмин итү чыганакалары , су алу корылмалары, су саклау өчен савытлар, суүткэргечлэр</p>	<p>торак һәм ижтимагый биналарны су белэн тээмин итү 100 процент</p>	<p>билгеләнми</p>
5	<p>Су бүлү системасы объектары *, шул исәптән:</p> <p>үзэклэштерелгэн: чистарту корылмалары, канализация насослары станциясе, канализация челтэрлэре торбаүткэргече;</p> <p>үзэклэштерелгэн: чистарту корылмалары , , пычрак су түгү станциясе, канализация торбаүткэргече</p>	<p>100-процент</p> <p>торак һәм ижтимагый биналар белэн тээмин ителеш</p>	<p>билгеләнми</p>

* исәп-хисап күрсәткечләре яңгыр канализациясенә кагылмый

4.2. Торак пунктлар һәм транспорт объектлары чикләрендә автомобиль юллары белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре, авыл жирлегә халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре;

4.2.1. Автомобиль транспорты барлык биналарга һәм корылмаларга да барып житәргә тиеш.

4.2.2. Авыл жирлегә халкы өчен жәмәгать транспорты тукталышларының территориаль яктан мөмкин булган дәрәжәдә үтәрлек дәрәжәдә исәп-хисап күрсәткечләрен таблица нигезендә кабул итәргә кирәк 3. . Авыл жирлегә халкының әлегә объектлар белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнми.

Таблица 3

№ п/п	Объектның исеме	Максималь рөхсәт ителгән дәрәжә территориаль яктан һәркем файдалана алырлык. халык (метр)
1	Тукталыш пунктлары, тулаем алганда, торак буенча Остановочные пункты в целом по населенному пункту	500

4.3. Гражданнар хокукларын тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеш объектлары белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре,

- авыл жирлегә халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәп-хисап күрсәткечләре;

4.3.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 4 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 4

№ п/п	Объектның исеме	Минимально допустимый уровень обеспеченности населения (кв. м/чел.)		Максимально допустимый уровень территориальной доступности для населения
		2018 год	2025 год	
1	Жилые помещения в сельских населенных пунктах	18,0	18,0	билгеләнми
Искәрмә.				

Расчетные показатели на перспективу корректируются с учетом фактического минимального уровня обеспеченности общей площадью жилых помещений, достигнутой в 2025, 2035 годах.

4.4. Авыл жирлеге халкының ял итү, массакуләм ял итү, ял итү объектлары белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;

4.4.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 5 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 5

№ п/п	Объектның исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәмин ителеш дәрәжәсе	Халык өчен максималь рөхсәт ителгән территориаль уңайлык дәрәжәс
1	Клубные учреждения для населенных пунктов с численностью населения: 0,2 – 1 тыс. чел. 1 – 3 тыс. чел. Клуб учреждениеләре торак пунктлар өчен халык саны:	300 мест 300 – 230 мест	билгеләнми
2	Сельская библиотека для сельских населенных пунктов с численностью населения: 1 – 3 тыс. чел. Авыл китапханәсе авыл жирлекләре халык саны булган пунктлар халык:	6 – 7,5 тыс. ед. хранения; 5 – 6 мест на 1000 чел.	билгеләнми

Искәрмә.

1. Азрак исәп-хисап күрсәткечен зур торак пунктлар өчен кабул итәргә кирәк.
2. Халык саны 1,5 меңнән артык булган авыл торак пунктлары (шулай ук район үзәкләре) өчен объектларның санын, составын һәм сыйдырышлылыгын билгеләгәндә башка торак пунктлардан килгән халыкны өстәмә рәвештә исәпкә алырга кирәк, ә жәяүлеләргә 30 минутлык зонада урнашкан булырга тиеш.

3. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 42нче карары нигезендә 26.01.2009 г. халыкның клуб хезмәтләре белән тәмин ителешенең социаль гарантияләре дәрәжәсе 2019 елга кадәр учреждениеләр һәм китапханәләре гамәлдәге тәмин ителеш дәрәжәсендә кабул ителә.

4.5. Авыл жирлеге халкының физик культура һәм массакүләм спорт объектлары белән тәмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре

4.5.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 6 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 6

№ п/п	Объектның исеме	Минималь рөхсәт ителгән халыкның тәмин ителеш дәрәжәсе	халык өчен рөхсәт ителгән максималь территориаль дәрәжә шартлар уңайлы
1	Спорт заллары	350 кв. метров площади пола на 1000 чел.	билгеләнми
2	Яссы спорт төрләре өчен корылмалар	1950 кв. метров на 1000 чел.	билгеләнми

4.6. Авыл жирлеге халкын мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары белән тәмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре

4.6.1. Авыл жирлеге халкын мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары белән тәмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләрен 7 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 7

№ п/п	Объектның исеме	Үлчәү берәмлеге	Минималь рөхсәт ителгән халыкның тәмин ителеш дәрәжәсе
----------	-----------------	-----------------	--

1	Почта элемтәсе бүлгеге	авыл жирлегеге өчен объектлар	1
---	------------------------	-------------------------------	---

4.6.2. Территориаль дәрәжәнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлегеге халкы өчен мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектларының үтемлелеге билгеләнми.

4.7. Авыл жирлегеге халкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлегеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре

4.7.1. Көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары исемлеген, мондый объектларның урнашуын Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Шешминка авыл жирлегеге территориясен санитар чистартуның Генераль схемасы нигезендә кабул ителә.

4.7.2. Авыл жирлегеге халкы өчен каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнер майданчыкларының территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булу дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечен (яшәү урыннарыннан, балалар һәм дөвалау-профилактика учреждениеләреннән, спорт майданчыкларыннан, ял итү урыннарыннан ераклык) 100 метр күләмендә кабул итәргә кирәк.

4.8. Авыл жирлегеге халкын төзекләндерү һәм яшелләндерү объектлары белән тәмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлегеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре

4.8.1. Авыл жирлегеге халкының гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр белән тәмин ителешенә минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләрен 8 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 8

№ п/п	Объектның исеме	Минимально допустимый уровень обеспеченности населения (кв. метров/чел.)	Максимально допустимый уровень территориальной доступности для населения
1	Яшелләндерелгән территорияләргә авыл торак пунктларында файдалану	18	билгеләнми
.Искәрмә.			

Урманнар янәшәсендәге торак пунктларның яр бие зоналарында зур елгалар һәм сулыклар, гомуми файдаланудагы яшелләнделерелгән территорияләр мәйданы рөхсәт киметергә ителә , әмма 20 %.артык түгел

4.9. Авыл жирлеге халкының ритуаль хезмәтләре күрсәтү объектлары белән тәмин ителүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре

4.9.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 9 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 9

№ п/п	Объектның исеме	Минималь рөхсәт ителгән тәмин ителеш дәрәжәсе халык саны (га/1 мең кеше)	Максималь рөхсәт ителгән территориаль халык өчен уңайлык дәрәжәсе
1	Гадәти күмү зираты	0,24	билгеләнми

4.10. Авыл жирлегенә социаль тәминат һәм халыкны социаль яклау объектлары белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре

4.10.1. Инвалидларның шәхси автотранспортын даими саклау урыннары белән тәмин ителеш дәрәжәсе жиңел автомобильләренә даими саклау урыннарының гомуми саныннан 10% ка (ләкин 1 урыннан да ким булмаган), шул исәптән инвалидларның кресло-коляска автомобильләре өчен махсус урыннарның 5% ына тигез булырга тиеш.

Инвалидларның шәхси автотранспортын вакытлыча саклау урыннары белән тәмин итү дәрәжәсен учреждениеләр һәм хезмәт күрсәтү предприятиеләре янында жиңел автомобильләренә кыска вакытлы саклау өчен ачык мәйданчыкларда 10% ка (ләкин 1 урыннан да ким булмаган) кабул итәргә кирәк.

5. АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ЖИРЛЕ ӘҢӘМИЯТТӘГЕ ОБЪЕКТЛАРГА БУЛГАН ИХТЫЯЖЫН БИЛГЕЛӘУ, ӘЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӘР

5.1. Авыл жирлеге халкының электр, жылылык, газ һәм су белән тәмин итү, ташландык суларны агызу, урнаштыру объектларында норматив ихтыяжын билгеләү буенча тәкъдимнәр күрсәтелгән объектлар

5.1.1. Электр белән тәмин итү системаларын проектлауны «торак һәм ижтимагый биналарның электр жайланмаларын проектлау һәм монтажлау» СП 31-110-2003 таләпләре (6 бүлек), «ФСК ЕЭС» ААЖ техник сәясәте турындагы Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

02.06.2006 ел (2 бүлек).

Алдан исәп-хисаплар ясау өчен торак пунктлар территорияләренең чагыштырма исәп-хисап йөкләнешенең күрсәткечләрен 10 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 10

Халык саны (мең кеше.)	Торак пункт		
	табигый газ плиталары белән (кВт/ кешегә)		
	торак пунктка тулаем алганда,.	шул исәптән:	
		үзәк	микрорайон /кварталы төзелеш
кимендә 3	0,41	0,51	0,39

Искәрмә.

1. Торак пункт үзәге төшенчәсе астында төрле административ, мәдәни, уку учреждениеләре, сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләре тупланган территорияне аңларга кирәк.

2. Таблицада вак сәнәгать предприятиеләреннән йөкләмәләре исәпкә алынмаган. Аларны исәпкә алу өчен түбәндәге коэффициентларны кулланырга кирәк:

табигать газында плиталар куелган торак пунктлар өчен: 1,2 – 1,6.

Үзәге территориясендәге торак пунктларга зур әһәмияткә ия булырга кирәк.

Электр энергиясен бүлү системасының көчәнешен сайлау, перспективалы электр йөкләнешләренең үсешен анализлауны исәпкә алып, Татарстан Республикасының бүлү электр челтәре комплексы челтәрләренең перспективалы үсеше схемасы нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Торак пунктларның электр челтәрләренең киеренкелеге исәп-хисап чоры һәм энергия

системасында көчөнешләр системасы чикләрендә аларны үстерү концепциясен исәпкә алып сайлана: 35 – 110 – 220 – 500 кВ яисә 35 – 110 – 330 – 750 кВ.

Электр белән тәмин итү системасының көчәнеше, энергия трансформациясе баскычларының иң аз санын исәпкә алып, сайлап алынырга тиеш. Якын арадагы вакытта максатка иң ярашлы булып тора торган киеренкелек системасы 35 – 110/10 кВ.

Торак пунктлар территорияләрендә трансформатор подстанцияләрен һәм бүлү жайланмаларын проектлауны «ФСК ЕЭС» ААҖнең техник сәясәте турындагы Нигезләмәнең 2 бүлегендәге электр жайланмаларын урнаштыру кагыйдәләре таләпләренә туры китереп башкарырга кирәк.

02.06.2006 ел.

Трансформатор подстанцияләре, бүлү жайланмалары һәм торак төзелеше территориясендә урнашкан кабельләргә һава электр линияләре күчү пунктлары, ябык типтагы проектларга тәкъдим ителергә тиеш.

5.1.2. Яңа жылылык белән тәмин итү системаларын проектлау һәм төзү, гамәлдәге жылылык белән тәмин итү системаларын реконструкцияләү һәм үстерү авыл жирлеген жылылык белән тәмин итүнең расланган схемасы нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Жылылык белән тәмин итү системаларын проектлауны кулланучылар категорияләрен исәпкә алып, «жылылык челтәрләре» СНИП 41-02-2003 (5 бүлек), ГОСТ Р 54964-2012 (бүлек 5), ГОСТ Р 54964-2012 " Ярашлылыкны бәяләү. Күчемсез милек объектларына экологик таләпләр» (А кушымтасы).

Торак пунктлар территорияләрендә үзәкләштерелгән жылылык белән тәмин итү чыганакларын коммуналь-склад һәм житештерү зоналарында, жылылык йөкләнеше үзәкләрендә урнаштырырга киңәш ителә.

Жылылык белән тәмин итү чыганакларын, жылылык пунктларын урнаштыру акустик исәп-хисаплар белән нигезләнәргә тиеш.

Трассаларны һәм жылылык челтәрләрен салу ысулларын «Жылылык челтәрләре " СНИП 41-02-2003 таләпләренә туры китереп карарга кирәк (9 бүлек), СП 42.13330.2011 Актуальләштерелгән редакция СНИП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (кисәк 12).

5.1.3. Газ белән тәмин итүнең гамәлдәге системаларын проектлау һәм төзү, реконструкцияләү һәм үстерү «Газ бүлү системалары» СНИП 42-01-2002 таләпләренә туры китереп гамәлгә ашырылырга тиеш, № 12-529-03 " Газ бүлү һәм газ куллану системалары иминлеге кагыйдәләре», Татарстан Республикасы газ белән тәмин итү һәм газлаштыруның Генераль схемасы нигезендә, торак-коммуналь хужалыкны, сәнәгать һәм башка оешмаларны газлаштыру буенча республика программалары нигезендә.

Авыл торак пунктлары өчен газ куллануның эреләндерелгән күрсәткечен бер кешегә елына 220 куб. м күләмендә кабул итәргә кирәк.

Газ бүлү һәм газ тутыру станцияләре торак пунктлардан читтә урнашырга тиеш.

Газ өстәмә пунктларны торак пунктның торак төзелеше территориясеннән читтә, аскы яктан урнаштырырга кирәк.

Газ бүлү челтәрендә газ басымын киметү һәм жайга салу өчен газ жайга салу (блоклы яки шкафлы) пунктларын проектларга кирәк.

Газ жибәрү пункттын район үзәгендә урнаштырырга кирәк, район йөкләнеш үзәгенә мөмкин кадәр якын.

Торак пунктларда аерым торучы газ жайга салучы пунктларны биналар һәм корылмаларга кадәр билгеле бер ераклыкта урнаштырырга кирәк:

газ басымы булганда, газ регулятор пунктына 0,6 МПа – 10 метрга кадәр

тапшырганда; газ басымы булганда газ жайга салу пунктына кертү 0,6 – 1,2 МПа –

15 метр.

5.1.4. Торак пунктларны су белән тәмин итү системаларын проектлау, шул исәптән су белән тәмин итү чыганаclarын сайлау, су алу корылмаларын урнаштыру СП 30.13330.2012 таләпләренә туры китереп эшләнергә тиеш: СНИП 2.04.01-85* «биналарның эчке суүткәргечләре һәм канализациясе», СП 31.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе 2.04.02-84* «су белән тәмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар» СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакциясе СНИП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (12 бүлек), СанПиН 2.1.4.1074-01 «эчәргә яраклы су. Үзәкләштерелгән эчәргә яраклы су белән тәмин итү системаларының су сыйфатына карата гигиена таләпләре. Сыйфат контроле. Кайнар су белән тәмин итү системаларының куркынычсызлыгын тәмин итүгә гигиеник таләпләр», СанПин 2.1.4.1175-02 «үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларының сыйфатына гигиеник таләпләр. Чыганаclarны санитар саклау», ГОСТ 2761-84* «үзәкләштерелгән хужалык-эчәр су белән тәмин итү чыганаclarы. Гигиена

Халыкның хужалык-эчәргә яраклы ихтыяclarы өчен тәүлегенә уртача тәүлеклек (бер ел эчендә) су куллану күрсәткечен бер кешегә 200 литр күләмендә кабул итәргә кирәк (эчке суүткәргеч һәм канализация белән тәмин ителгән биналар, ванналар һәм жирле су жылыткыclar белән).

Су алу корылмаларының тибын һәм схемасын территориянең геологик, гидрогеологик һәм санитар шартларыннан чыгып сайларга кирәк.

Су челтәрләрен божра белән проектларга кирәк. Тупиковые линия суүткәргечләр кулланырга рөхсәт ителә:

авария вакытында су белән тәэмин итүдә өзеклек булган очракта житештерү ихтыяжларына су бирү өчен;

торбаларның диаметры 100 мм дан да артмаган хужалык-эчәргә яраклы ихтыяжларына су бирү өчен; янгынга каршы яки хужалык-янгынга каршы кирәк-яракларга су бирү өчен;

су линиянең озынлыгы 200 метрдан да артмый.

Божралы тышкы суүткәргеч челтәрләре эчке суүткәргечләр биналар һәм корылмалар рөхсәт ителми.

5.1.5. Торак пунктларның канализация системаларын проектлауны СНИПның актуальләштерелгән редакциясе 2.04.01-85* "Эчке суүткәргеч һәм биналарны канализацияләү», СП 32.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе 2.04.03-85*" Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар"» СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакциясе СНИП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» темасына семинар-киңәшмә узды (12 бүлек).

Көнкүреш суларын тәүлеклеклек уртача су белән тәэмин итү, территориягә су сибүгә һәм Яшел утыртмаларга су тотуны исәпкә алмыйча, тәүлеклеклек су кулланыуга тигез дәрәжәдә кабул ителә.

Территориаль планлаштыру документларын эшләгәндә авыл торак пунктлары өчен тәүлеклеклек уртача (бер елга) су бүлүне 1 кешегә 150 л/тәүлегенә кабул итү рөхсәт ителә.

Агынты суларның чистарту корылмалары майданчыгын жылы чорда жыллар өчен, су агымы буенча түбәнрәк булган торак пунктның торак төзелешенә карата юнәлеш жыллар өчен аерым яктан урнаштырырга кирәк.

5.2. Авыл халкының норматив ихтыяжларын билгеләү буенча тәкъдимнәр торак пунктлар чикләрендә урнашкан транспорт объектларында күрсәтелгән объектларны урнаштыру

5.2.1. Торак пунктлар территориясендә урамнар һәм юллар челтәренең үткәрүчәнлек мөмкинлеге автомобильләштерү дәрәжәсеннән чыгып билгеләнә.

2025 елга кадәр исәпләнгән вакытка авыл торак пунктлары өчен 1000 кешегә 440 автомобиль кабул итәргә кирәк.

5.2.2. Урта, зур һәм эре авыл торак пунктларында төзелгән территорияләр чикләрендә магистраль урамнарда һәм жайга салынулы хәрәкәт юлларында хәрәкәт итү зарур юл аркылы чыгу урыннарын 200-300 метр интервалы белән бер дәрәжәдә (жир өсте) күздә тотарга.

5.2.3. Жәмәгать транспортының тукталыш пунктлары арасындагы ераклыкны – 400 – 600 метр, жәмәгать үзәге чикләрендә урта, зур һәм эре авыл торак пунктлары-300 метр кабул итәргә киңәш ителә.

5.2.4. Торак пунктлар һәм жирле әһәмияттәге объектларга караган транспорт объектлары чикләрендә автомобиль юлларын проектлауны СП 42.13330.2011 СНИП 2.07.01-89*актуальләштерелгән редакциясе таләпләренә туры китереп башкарырга кирәк. «Шәһәр

төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (11 бүлек, кушымталар һәм, К, Л).

5.3. Торак төзелеше объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.3.1. Торак төзелеше һәм торак төзелеше төрләренең исәп-хисап күрсәткечләре гамәлдәге һәм фаразлана торган социаль-демографик вазгыятьне һәм халыкның керем дәрәжәсен исәпкә алып башкарылырга тиеш.

5.3.2. Торак төзелешенең характерына туры китереп, 11 таблицада китерелгән төзелеш төрләре бүлеп бирелә.

Таблица
11

№ п/п	Торак төзелеше тибы	Характеристики застройки
1	Азкатлы торак төзелеше	биекlege 3 катка кадәр булган индивидуаль усадьба төзелеше; биекlege 3 катка кадәр блокланган торак йортлар төзү; биекlege 4 катка кадәр күп фатирлы торак йортлар төзү
2	Урта катлы торак төзелеше	биекlege 5-8 катлы күп фатирлы торак йортлар төзү
3	Күп катлы торак төзелеше	биекlege 9 катлы һәм югарырак күп фатирлы торак йортлар төзү

Торак төзелеше төрләрен бүлеп бирү, аларны оештыруга карата таләпләрне билгеләү авыл жирлегеннән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре белән башкарыла.

5.3.3. Торак пунктларда торак төзүнең норматив параметрлары СНИП 2.07.01-89 бүлеге таләпләре нигезендә билгеләнә. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү».

5.4. Авыл жирлеге халкының мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, әлеге объектларны

урнаштыру буенча тәкъдимнәр

- 5.4.1. Авыл жирлегә халкының мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларында норматив ихтыяжларын билгеләүне төрле социаль-демографик төркемнәрнең ихтыяжларын канәгатьләндерү зарурилыгы нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк..
- 5.4.2. Әлегә объектларны урнаштыру башка шундый ук объектларның яқынлыгын, транспорт элементларын оештыруны, урамнар, юллар һәм жәяүлеләр юллары челтәре белән үзара бәйләнешне исәпкә алып башкарылырга тиеш.
- 5.4.3. Мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларын урнаштыру өчен жир кишәрлекләре күләмен проектлау биремә нигезендә кабул итәргә кирәк.
- 5.4.4. Физик культура һәм массакүләм спорт объектларын белем биру мөктәпләренең һәм башка уку йортларының мәдәният бүлегә, ял учреждениеләренең спорт объектлары белән бергә алып бару рөхсәт ителә

5.5. Мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр

- 5.5.1. Яңа төзелешне гамәлгә ашырганда телекоммуникация системаларын, эфир цифрлы телевидениене күмәк кабул итү системаларын урнаштыруны һәм бер үк вакытта өч элемент операторы тарафыннан хезмәт күрсәтү өчен кирәкле булган ябык эчке коммуникацияләр буенча йорт эчендәге элемент челтәрләрен урнаштыруны күздә тотарга кирәк.
- 5.5.2. Мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларын урнаштыру өчен жир кишәрлекләре майданын 12 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 12

№ п/п	Объектның исеме	Участок майданы
1	Почта элементәсе бүлегә	700 – 1200 кв. метр
2	Автомат телефон станциясе	0,25 га
3	Автомат (узеллы) телефон станциясе	0,3 га
4	Концентратор	40 – 100 кв. метр
5	Терәк-көчәйтү станциясе	0,1 – 0,15 га
6	Блок-чыбыклы тапшырулар станциясе	0,05 – 0,1 га
7	Тавыш трансформатор подстанциясе	50 – 70 кв. метр
8	Кабельле телевидениенең техник үзәге	0,3 – 0,5 га

5.5.3. Элемтә предприятиеләре биналарын, зарарлы, коррозия-актив, күнелсез сөрүлек матдәләре һәм тузаннары бүлеп бирү чыганагы булган күрше предприятиеләргә яки технологик процесслы объектларга карата, аларның санитар-яклау зоналарыннан читтә урнаштыру зарур.

5.5.4. Элемтә линияләрен урнаштыру СН таләпләренә туры китереп башкарылырга тиеш

461-74 "Элемтә линияләре өчен жир бүлеп бирү нормалары".

5.6. Авыл халкының норматив ихтыяжларын билгеләү буенча тәкъдимнәр жирлек территориясендә көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектларында, күрсәтелгән объектларны урнаштыру

5.6.1. Торак пунктларның торак зоналарында автомобиль транспорты өчен подъездлар белән тәэмин ителгән каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнер майданчыклары урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

Контейнер майданчыкларының тиешле күләмен билгеләү өчен, контейнерлардан файдаланучы халык саныннан, калдыклар жыелу нормасыннан, калдыкларны саклау срокларыннан чыгып эш итәргә кирәк. Контейнерларның исәп-хисап күләме алар оешкан чорда калдыкларны фактта туплауга туры килергә тиеш.

5.6.2. Көнкүреш калдыкларын жыю нормалары күрсәткечләрен СП 42.13330.2011 СНиП 2.07.01-89*таләпләренә туры китереп кабул итәргә кирәк. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» буенча.

Жыелган көнкүреш калдыкларының исәп-хисап санын даими (һәр 5 ел саен) факттагы мәгълүматлар буенча ачыкларга кирәк.

Таблица 13

Көнкүреш калдыклары төрләре	Көнкүреш калдыклары саны: елына 1кешегә	
	кг	литров
Каты: жиһазлар белән тәэмин ителгән торак биналардан су, канализация, үзәк су жылылык һәм газ белән; башка торак биналардан	190 – 225 300 – 450	900 – 1000 1100 – 2000
Каты көнкүреш калдыкларының гомуми саны: ижтимагый биналарны исәпкә алып	280 – 300	1400 – 1500
Сыек әйберләр (канализация булмаганда)	–	2000 – 3500

--	--	--

5.6.3. Контейнер майданчыкларын торак йортлардан, балалар, дэвалау-профилактика учреждениелареннэн, спорт майданчыкларыннан һәм халык ял итэ торган урыннардан кимендэ 20 метр ераклыкта урнаштырырга кирәк.

5.6.4. Бер майданчыкта урнашкан чүп-чар өчен контейнерлар саны 5 контейнердан артмаска тиеш.

5.6.5. Үзәкләштерелгән ташландык суларны агызу системасы белән тәэмин ителмәгән торак йорт территориясендә, сыек көнкүреш калдыкларын жыю өчен ишегалды юынтыларын күздә тотарга кирәк

5.7. Авыл жирлеге халкының төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.7.1. Торак пункт төзелеше чикләрендә төрле билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләрнең чагыштырма авырлыгы (төзелеш территориясенен яшелләндерү дәрәжәсе) 55%. ким булмаска тиеш

. Төрле билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләр астында гомуми һәм чикләнгән территорияләрне, үзбушаткыч агач һәм куак үсентеләрен, торак пунктлар территорияләрендә урманнарны аңларга кирәк.

5.7.2. Торак пункттагы яшел үсентеләрне, аның планлаштыру структурасын һәм жирле шартларын исәпкә алып, бердәм система рәвешендә карарга кирәк.

Торак пунктның яңа территорияләрен проектлаганда һәм реконструкцияләгәндә гамәлдәге яшел үсентеләрне максималь рәвештә саклауны һәм куллануны күздә тотарга кирәк.

5.7.3. Гомуми кулланылыштагы яшелләндерү объектлары майданнарын түбәндәге күләмдә кабул итәргә кирәк: Парклар – 10 гектардан да ким түгел; бакча-3 гектардан да ким түгел; скверлар-0,5 га.

5.7.4. торак пунктлар территориясендә төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларын урнаштыру принциплары, объектларның параметрларын, СНИП 2.07.01-89*актуальләштерелгән редакциясе нигезендә, кабул итәргә кирәк. «Шәһәр төзелеше. Планлаштыру шәһәр һәм авыл жирлекләрен төзү".

5.8. Зиратларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

- 5.8.1. Бу бүлектә мәрхүмнең мәетен яки жәсәдләрен жирләү юлы белән традицион күмелгән зиратларны урнаштыруга карата таләпләр һәм рекомендацияләр китерелә.
- 5.8.2. Зират өчен жир участогы күләме 40 гектардан артмаска тиеш.
- 5.8.3. Зиратны урнаштырганда халык санының перспективалы үсешен, үлем коэффициентын, гамәлдәге зиратларның булуын, жир участогы нормасын исәпкә алырга кирәк.
- 5.8.4. Зиратларны торак пунктларның торак төзелеше территориясенә карата аерым яктан урнаштырырга кирәк.
- 5.8.5. Яңа жирләү урыннары булдыру, гамәлдәге жирләү урыннарын реконструкцияләү экологик һәм санитар-гигиена экспертизасы уңай бәяләмәсе булганда мөмкин.
- 5.8.6. Авыл зиратларын торак, жәмәгать биналарыннан, спорт-сәламәтләндрерү һәм санатор-курорт объектларыннан кимендә 50 метр ераклыкта урнаштырырга кирәк.
- 5.8.7. Зират өчен бирелгән участок түбәндәге таләпләргә туры килергә тиеш: торак пункттан, ачык сулыклардан капма-каршы якка авышу агымы, су басу зонасыннан читтә урнашкан;
грунт суларының максималь торышы булган жир өслегеннән 2,5 метрдан да ким булмаган грунт суларының торышы дәрәжәсенә ия булу;
коры, йомшак туфракка (супесчанка, комлы) 1,5 метр тирәнлектә һәм аннан да түбәнрәк, туфракның дымлылыгы 6-18% чикләрендә.
- 5.8.8. Зиратлар территориясендә юл челтәрен, су сибү системасын, шахта коеларын, тышкы яктылыкны күздә тотарга кирәк.
- 5.8.9. Жир кишәрлекләре күләмен 14 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк .

Таблица 14

Бер жирдә, бер урында жирләү саны дәрәжәсе	Жирләү участогы күләме	
	Киңлеге, метр	Озынлыгы, метр
1	1,0	2,0
2	1,8	2,0
3	2,6	2,0
4	3,6 / 1,8	2,0 / 4,0
5	2,6	4,0
6	2,6	4,0

6. ИСЭП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН НИГЕЗЛӘУ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР

6.1. Нормативлар түбәндәге норматив хокукый актлар таләпләренә туры китереп әзерләнде: 29.12.2004 ел, №190-ФЗ Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексы; 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ «оешманың гомуми принциплары турында " Жирләү һәм жирләү эше турында федераль закон " 12.01.1996 ел, № 8-ФЗ Федераль закон;

«Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында»2010 елның 25 декабрәдәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы;

"Ижтимагый инфраструктура, социаль хезмәт күрсәтүләр белән тәмин итүнең социаль гарантияләре дәрәжәсен билгеләү турында" Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының карары

2014 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы карары (30.05.2013 елга үзгәрешләр белән) белән расланган.

6.2. Нормативларны әзерләгәндә түбәндәге норматив документлар кулланылды:

СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакциясе СНиП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү»;

СП 31.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе СНиП 2.04.02-84 * " Су белән тәмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корымалар»;

СП 32.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе СНиП 2.04.03-85* «Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корымалар»;

СП 59.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе СНиП 35-01-2001 " Биналар һәм корымаларның аз хәрәкәтләнүче халык төркемнәре өчен үтемләгә»;

СанПин 42-128-4690-88 «торак урыннар территорияләрен карап тотуның санитар кагыйдәләре»;

СанПиН 2.1.1279-03 «урнаштыруга, төзелешенә һәм карап тотуга гигиеник таләпләр»;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының кайбер карарларына үзгәрешләр кертү турында " 2010 ел, 30 декабрь, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 1089 нчы карары, 19.10.1999 ел, № 1683-р күрсәтмәсе белән расланган Социаль инфраструктура объектлары турында;

"Россия Федерациясендә зиратларда жирләү һәм карап тоту тәртибе турында тәкъдимнәр»;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 ел, 27 декабрь, 1071 нче карары белән расланган Татарстан Республикасының шәһәр төзелешен проектлаштыру буенча республика нормативлары;

Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының шәһәр төзелеше проектлаштыруның жирле нормативлары.

6.3. Нормативларны әзерләгәндә исәпкә алынды : авыл жирлегенең

административ-территориаль корылышы; авыл жирлегенең социаль-демографик

составы һәм халык тыгызлыгы; табигый-климат шартлары;

Чирмешән муниципаль районы һәм Шешминка авыл жирлегенең

социаль-икътисадый үсеш программалары;

авыл жирлегенең социаль-икътисади үсеше фаразы; жирле үзидарә

органнының һәм кызыксынган затларның тәкъдимнәре.

6.4. Нормативларның төп өлешендә авыл жирлеге халкының тээмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән минималь дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булу дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнгән жирле әһәмияттәге объектлар исемлеге Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 29.2 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән таләпләре, шулай ук нормативлар проектын эшләү буенча техник задание белән билгеләнгән.